

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B**

NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1099/2009,
annettu 24 päivänä syyskuuta 2009,
eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)
(EUVL L 303, 18.11.2009, s. 1)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017	L 95	1	7.4.2017
► <u>M2</u>	Komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2018/723, annettu 16 päivänä toukokuuta 2018	L 122	11	17.5.2018

Oikaistu:

- **C1** Oikaisu, EUVL L 326, 11.11.2014, s. 5 (1099/2009)
- **C2** Oikaisu, EUVL L 137, 24.5.2017, s. 40 (2017/625)

▼B

**NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1099/2009,
annettu 24 päivänä syyskuuta 2009,
eläinten suojelusta lopetuksen yhteydessä
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

I LUKU

KOHDE, SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tällä asetuksella vahvistetaan säännöt, jotka koskevat elintarvikkeiden, villan, nahan, turkisten tai muiden tuotteiden tuotantoa varten kasvatettujen tai pidettyjen eläinten lopetusta sekä joukkolopetustarkoituksessa tapahtuvaa eläinten lopetusta ja näihin liittyviä toimia.

Kalojen osalta sovelletaan kuitenkin vain 3 artiklan 1 kohdan vaatimuksia.

2. II luku, lukuun ottamatta sen 3 artiklan 1 ja 2 kohtaa, III luku ja IV luku, lukuun ottamatta sen 19 artiklaa, ei sovelleta hätälopetukseen teurastamon ulkopuolella tai tilanteissa, joissa kyseisten säännösten noudattaminen aiheuttaisi ihmisen terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvan välittömän ja vakavan riskin.

3. Tätä asetusta ei sovelleta,

a) kun eläimiä lopetetaan

i) toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa suoritettavien tieteellisten kokeiden aikana;

ii) metsästyksen tai virkistyskalastuksen yhteydessä;

iii) osana kulttuuri- tai urheilutapahtumia;

b) kun omistaja teurastaa siipikarjaa, kaneja ja jäniksiä teurastamon ulkopuolella omaan kulutukseensa yksityistaloudessa.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

a) 'lopetuksella' tarkoituksellisesti aikaansaattua prosessia, joka aiheuttaa eläimen kuoleman;

b) 'liittyvillä toimilla' eläinten lopetuksen yhteydessä ja lopetuspaikassa tapahtuvia toimia, kuten eläinten käsittelyä, säilytystä, liikuttamisen rajoittamista, tainnuttamista ja verenlaskua;

c) 'eläimellä' kaikkia selkärangkaisia eläimiä, lukuun ottamatta matelijoita ja sammakkoeläimiä;

d) 'hätälopetuksella' sellaisten eläinten lopetusta, jotka ovat loukkaantuneet tai joilla on voimakasta kipua tai kärsimystä aiheuttava sairaus, eikä kipua tai kärsimystä voida käytännössä muulla tavoin lievittää;

▼B

- e) 'säilyttämällä' eläinten pitämistä pilttuissa, karsinoissa, katoksessa tai laiturilla teurastamotoiminnan yhteydessä;
- f) 'tainttamalla' tarkoituksellisesti aikaansaatuja tapahtumia, jotka aiheuttavat tunteiden menetystä ja tajuttomuuden kivuttomasti, mukaan luettuina välittömän kuoleman aiheuttavat menetelmät;
- g) 'uskonnollisella rituaalilla' eläinten teurastamiseen liittyvien toimien sarjaa, jonka määrittää uskonto;
- h) 'kulttuuri- tai urheilutapahtumalla' tapahtumia, jotka olennaisesti ja pääasiassa liittyvät vakiintuneisiin kulttuuriperinteisiin tai vakiintuneeseen urheilutoimintaan, mukaan luettuina hevoskilpailut ja muutlaiset kilpailut, ja joihin ei liity lihan tai muiden eläintuotteiden tuotantoa tai sellainen tuotanto on tapahtumaan itseensä verrattuna hyvin vähäistä ja taloudellisesti merkityksetöntä;
- i) 'toimintaohjeistolla' menettelytapoja koskevia kirjallisia ohjeita, joiden tarkoituksena on tietyn tehtävän suorittamisen tai normin yhdenmukaistaminen;
- j) 'teurastuksella' ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinten lopetusta;
- k) 'teurastamolla' maaeläinten teurastukseen käytettävää laitosta, joka kuuluu asetuksen (EY) N:o 853/2004 soveltamisalaan;
- l) 'alan toimijalla' luonnollista tai oikeushenkilöä, jolla on valvonnassaan tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvaa eläinten lopetusta tai siihen liittyviä toimia harjoittava yritys;
- m) 'turkiseläimillä' pääasiassa turkisten tuotantoa varten kasvatettavia nisäkkäitä, joita ovat muassa minkki, hilleri, kettu, pesukarhu, nutria ja tsintilla;
- n) 'joukkolopetuksella' eläinten lopetusta kansanterveyteen, eläinten terveyteen, eläinten hyvinvointiin tai ympäristöön liittyvistä syistä toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa;
- o) 'siipikarjalla' tarhattuja lintuja, mukaan luettuina linnut, joita ei katsota kotieläiminä pidettäväksi linnuiksi mutta joita tarhataan kotieläiminä, lukuun ottamatta sileäläisiä lintuja;
- p) 'liikkumisen rajoittamisella' kaikkia menettelyjä, joilla ilman välttävissä olevaa kipua, pelkoa tai levottomuutta rajoitetaan eläimen liikkumista tehokkaan taintuksen tai lopetuksen mahdollistamiseksi;

▼ M1

- q) 'toimivaltaisilla viranomaisilla' Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen ► C2 (EU) 2017/625 ◄ ⁽¹⁾ 3 artiklan 3 alakohdassa määritellyjä toimivaltaisia viranomaisia.

▼ B

- r) 'puikotuksella' keskushermostokudoksen ja selkäytimen vaurioittamista kallon sisään pistetyllä pitkäikäisellä sauvanmuotoisella välineellä.

II LUKU

YLEISET VAATIMUKSET

3 artikla

Lopetusta ja siihen liittyviä toimia koskevat yleiset vaatimukset

1. Eläimiä tulee varjella vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä lopetuksen ja siihen liittyvien toimien aikana.
2. Edellä olevan 1 kohdan soveltamiseksi alan toimijoiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet erityisesti sen varmistamiseksi, että
 - a) eläimille tarjotaan fyysinen mukavuus ja suoja erityisesti pitämällä ne puhtaina ja sopivassa lämpötilassa sekä estämällä niitä kaatumasta tai liukastumasta;
 - b) eläimiä suojellaan loukkaantumiselta;
 - c) eläimiä käsitellään ja säilytetään niin, että niiden normaali käyttäytyminen otetaan huomioon;
 - d) eläimissä ei näy merkkejä vältettävissä olevasta kivusta, pelosta tai epänormaalista käyttäytymisestä;
 - e) eläimet eivät joudu pitkään kärsimään ravinnon tai veden puutteesta;
 - f) eläimiä estetään olemasta vältettävissä olevassa vuorovaikutuksessa niiden hyvinvointia häiritsevien muiden eläinten kanssa.
3. Lopetusta ja siihen liittyviä toimia varten tarkoitetut varusteet ja tilat on suunniteltava, rakennettava, pidettävä kunnossa ja niitä on käytettävä niin, että 1 ja 2 kohdassa säädettyjen velvoitteiden täyttäminen voidaan varmistaa odotettavissa olevissa toimintaolosuhteissa kaikkina vuodenaikoina.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus ► C2 (EU) 2017/625 ◄, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2017, virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta (virallista valvontaa koskeva asetus) (► C2 EUVL L 95, 7.4.2017, s. 1 ◄).

▼B*4 artikla***Tainnutusmenetelmät**

1. Eläimiä saa lopettaa vasta tainnuttamisen jälkeen liitteessä I säädettyjen menetelmien ja näiden menetelmien soveltamiseen liittyvien erityisvaatimusten mukaisesti. Tajuttomuuden ja tuntemiskyvyn menetyksen on säilyttävä eläimen kuolemaan saakka.

Niitä liitteessä I tarkoitettuja menetelmiä, jotka eivät johda välittömään kuolemaan, jäljempänä 'pelkkä tainnutaminen', on seurattava mahdollisimman pian kuoleman varmistava menettely, kuten verenlasku, puikotus, kuoleman aiheuttava sähkövirta tai pitkälinen altistus hapettomuudelle.

2. Liitettä I voidaan muuttaa 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen EFSA:n lausunnon perusteella tieteen ja tekniikan kehityksen ottamiseksi huomioon.

Tällaisilla muutoksilla on varmistettava vähintään olemassa olevilla menetelmillä saavutettua tasoa vastaava eläinten hyvinvoinnin taso.

3. Liitteessä I säädettyjä menetelmiä koskevia yhteisön ohjeita voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

4. Edellä olevan 1 kohdan vaatimuksia ei sovelleta teurastettaessa eläimiä uskonnollisten rituaalien määrittämiä erityismenetelmiä käyttäen, edellyttäen, että teurastus tapahtuu teurastamossa.

*5 artikla***Tainnuttamista koskevat tarkastukset**

1. Alan toimijoiden on varmistettava, että tainnutuksesta vastaavat henkilöt tai muu siihen nimetty henkilöstö tekee säännöllisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, että eläimet eivät tainnutusprosessin päättymisen ja kuoleman välisenä aikana osoita mitään merkkejä tajuissaan olemisesta tai tuntemiskyvystä.

Tarkastukset on tehtävä riittävän edustavalle otokselle eläimiä, ja niiden tiheys määritetään ottaen huomioon aikaisempien tarkastusten tulokset ja kaikki tekijät, jotka voivat vaikuttaa tainnutusprosessin tehokkuuteen.

Tarkastusten tuloksen osoittaessa, että eläintä ei ole asianmukaisesti tainnutettu, tainnutuksesta vastaavan henkilön on viipymättä toteutettava 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti laaditussa toimintaohjeistossa esitetyt asianmukaiset toimenpiteet.

2. Jos 4 artiklan 4 kohtaa sovellettaessa eläimiä lopetetaan ilman edeltävää tainnutusta, teurastuksesta vastaavien henkilöiden on suoritettava järjestelmällisiä tarkastuksia sen varmistamiseksi, etteivät eläimet osoita mitään merkkejä tajuissaan olostai tuntemiskyvystä ennen niiden liikkumisen rajoittamisen päättymistä eivätkä mitään elonmerkkejä ennen jatkokäsittelyä tai kaltausta.

▼B

3. Edellä olevan 1 ja 2 kohdan soveltamiseksi alan toimijat voivat käyttää 13 artiklassa tarkoitetuissa hyvän toimintatavan oppaissa kuvattuja tarkastusmenettelyjä.

4. Tiettyjen tainnutusmenetelmien korkean luotettavuustason huomiioon ottamiseksi 1 kohdassa säädettyihin vaatimuksiin voidaan EFSA:n lausunnon perusteella tarvittaessa hyväksyä poikkeuksia 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

*6 artikla***Toimintaohjeisto**

1. Alan toimijoiden on suunniteltava etukäteen eläinten lopetus ja siihen liittyvät toimet ja suoritettava ne toimintaohjeiston mukaisesti.

2. Alan toimijoiden on laadittava toimintaohjeisto ja sovellettava sitä sen varmistamiseksi, että lopetus ja siihen liittyvät toimet suoritetaan 3 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Tainnutuksen osalta toimintaohjeistossa on

- a) otettava huomioon valmistajien suositukset;
- b) määriteltävä saatavilla olevan tieteellisen näytön perusteella kunkin tainnutusmenetelmän osalta liitteessä 1 olevassa 1 luvussa säädettyt keskeiset parametrit, joilla voidaan varmistaa menetelmän tehokkuus eläinten tainuttamisessa;
- c) määriteltävä toteutettavat toimenpiteet 5 artiklassa tarkoitettujen tarkastusten osoittaessa, ettei eläin ole asianmukaisesti tainnutettu tai, teurastettaessa eläimiä 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti, että eläin osoittaa yhä elonmerkkejä.

3. Tämän artiklan 2 kohdan soveltamiseksi alan toimijat voivat käyttää 13 artiklassa tarkoitetuissa hyvän toimintatavan oppaissa kuvattuja toimintaohjeita.

4. Alan toimijoiden on pyynnöstä asetettava toimintaohjeistonsa toimivaltaisen viranomaisen saataville.

*7 artikla***Kelpoisuus ja kelpoisuustodistus**

1. Eläinten lopetus ja siihen liittyvät toimet voidaan antaa vain sellaisten henkilöiden tehtäväksi, joilla on tarvittava kelpoisuus suorittaa kyseiset tehtävät aiheuttamatta eläimille vältettävissä olevaa kipua, tuskaa ja kärsimystä.

2. Alan toimijoiden on varmistettava, että seuraavia teurastukseen liittyviä toimia suorittavat vain henkilöt, joilla on kyseisiä toimia varten 21 artiklassa tarkoitettu kelpoisuustodistus, joka osoittaa heidän kykynsä suorittaa toimet tämän asetuksen vaatimusten mukaisesti:

▼B

- a) eläinten käsittely ja hoito ennen niiden liikkumisen rajoittamista;
- b) eläinten liikkumisen rajoittaminen tainnuttamista tai lopetusta varten;
- c) eläinten tainnuttaminen;
- d) tainnuttamisen tehokkuuden arviointi;
- e) elävien eläinten ripustaminen tai nostaminen;
- f) elävien eläinten verenlasku;
- g) 4 artiklan 4 kohdan mukainen teurastaminen.

3. Turkiseläinten lopetus on suoritettava sellaisen henkilön läsnäollessa ja välittömässä valvonnassa, jolla on 21 artiklassa tarkoitettu kelpoisuustodistus, joka on myönnetty kaikkia hänen valvonnassaan suoritettavia toimia varten, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 1 kohdassa säädetyn velvoitteen soveltamista. Turkistarha-alan toimijoiden on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle eläinten lopetuksesta etukäteen.

*8 artikla***Liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen käytettävien välineiden käyttöohjeet**

Liikkumisen rajoittamista ja tainnutusta varten markkinoituja tai mainostettuja tuotteita saa myydä vain varustettuna asianmukaisin käyttöohjein niin, että varmistetaan eläinten hyvinvoinnin kannalta parhaat mahdolliset olosuhteet. Tuotteiden valmistajien on asetettava nuo ohjeet internetin kautta myös julkisesti saataville.

Kyseisissä ohjeissa on täsmennettävä erityisesti

- a) ne eläinlajit, -luokat, -määrät ja/tai -painot, joita varten välineet on tarkoitettu;
- b) eri käyttöolosuhteita vastaavat suositeltavat parametrit, mukaan luettuina liitteessä I olevassa I luvussa säädettyt keskeiset parametrit;
- c) menetelmä tainnutusvälineiden tehokkuuden valvomiseksi tässä asetuksessa säädettyjen sääntöjen noudattamisen osalta;
- d) tainnutusvälineiden kunnossapito- ja tarvittaessa kalibrointisuositukset,

*9 artikla***Liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettujen välineiden käyttö**

1. Alan toimijoiden on varmistettava, että erityisesti tätä tarkoitusta varten koulutetut henkilöt pitävät kunnossa ja tarkastavat kaikki eläinten liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettut välineet valmistajan ohjeiden mukaisesti.

Alan toimijoiden on pidettävä kirjaa kunnossapidosta. Kunnossapitotietoja on säilytettävä vähintään vuoden ajan, ja ne on esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä.

▼B

2. Alan toimijoiden on varmistettava, että tainnutuksen aikana teuraspaikalla on välittömästi saatavilla asianmukaiset varavälineet, joita käytetään, jos ensin käytetyt tainnutusvälineet eivät toimi. Varamenetelmä voi olla erilainen kuin ensin käytetty.

3. Alan toimijoiden on varmistettava, ettei eläimiä aseteta liikkumista rajoittaviin välineisiin, mukaan lukien pään liikkeitä rajoittaviin, ennen kuin tainnutuksesta tai verenlaskusta vastaava henkilö on valmis tainnuttamaan tai laskemaan veren mahdollisimman pian.

*10 artikla***Oma kulutus yksityistaloudessa**

Muiden eläinten kuin siipikarjan, kanien ja jänisten teurastukseen ja siihen liittyviin toimiin, jotka niiden omistaja tai hänen vastuullaan ja valvonnassaan toimiva henkilö suorittaa teurastamon ulkopuolella omaa yksityistaloudessa tapahtuvaa kulutusta varten, sovelletaan vain 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan vaatimuksia.

Muiden eläinten kuin siipikarjan, kanien ja jänisten sekä sikojen, lampaiden ja vuohien teurastukseen ja siihen liittyviin toimiin, jotka niiden omistaja tai hänen vastuullaan ja valvonnassaan toimiva henkilö suorittaa teurastamon ulkopuolella omaa yksityistaloudessa tapahtuvaa kulutusta varten, sovelletaan kuitenkin myös 15 artiklan 3 kohdan sekä liitteessä III olevien 1.8–1.11 kohdan, 3.1 kohdan ja, siltä osin kuin kyse on pelkästä tainnuttamisesta, 3.2 kohdan vaatimuksia.

*11 artikla***Siipikarjan, kanien ja jänisten suora toimittaminen pieninä määrinä**

1. Siipikarjan, kanien ja jänisten teurastukseen maatilalla siinä tapauksessa, että tuottaja toimittaa niiden lihan pieninä määrinä suoraan loppukuluttajalle tai paikallisille vähittäisliikkeille, jotka toimittavat sen tuoreena lihana suoraan loppukuluttajalle, sovelletaan vain 3 artiklan 1 kohdan, 4 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan vaatimuksia edellyttäen, että tilalla teurastettavien eläinten määrä ei ylitä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen vahvistettua eläinten enimmäismäärää.

2. Tällaisten eläinten teurastukseen sovelletaan tämän asetuksen II ja III luvussa säädettyjä vaatimuksia, kun niiden lukumäärä ylittää tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetun enimmäismäärän.

*12 artikla***Tuonti kolmansista maista**

Tämän asetuksen II ja III luvussa säädettyjä vaatimuksia on sovellettava asetuksen (EY) N:o 854/2004 12 artiklan 2 kohdan a alakohtaa sovellettaessa.

Kolmansista maista tuodun lihan mukana olevassa terveystodistuksessa on oltava lisäksi todistus, jonka mukaan vähintään tämän asetuksen II ja III luvussa säädettyjä vaatimuksia vastaavat vaatimukset ovat täyttyneet.

▼B*13 artikla***Hyvän toimintatavan oppaiden kehittäminen ja levitys**

1. Jäsenvaltioiden on rohkaistava hyvän toimintatavan oppaiden kehittämistä ja levitystä tämän asetuksen täytäntöönpanon helpottamiseksi.
2. Alan toimijoita edustavien järjestöjen on kehitettävä ja levitettävä laadittuja hyvän toimintatavan oppaita
 - a) valtiosta riippumattomien järjestöjen edustajia, toimivaltaisia viranomaisia tai muita asianosaisia kuullen;
 - b) 20 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetut tieteelliset lausunnot huomioon ottaen.
3. Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava hyvän toimintatavan oppaat varmistaakseen, että ne on kehitetty 2 kohdan mukaisesti ja että ne ovat olemassa olevien yhteisön ohjeiden mukaisia.
4. Jos alan toimijoiden järjestöt eivät toimita hyvän toimintatavan oppaita, toimivaltainen viranomainen voi kehittää ja julkaista omat hyvän toimintatavan oppaansa.
5. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle kaikki toimivaltaisen viranomaisen hyväksymät hyvän toimintatavan oppaat. Komissio hoitaa näille oppaille perustamaansa rekisteröintijärjestelmää ja asettaa sen jäsenvaltioiden saataville.

III LUKU

TEURASTAMOJA KOSKEVAT LISÄVAATIMUKSET*14 artikla***Teurastamojen tilojen sijoittelu, rakennustapa ja välineistö**

1. Alan toimijoiden on varmistettava, että teurastamojen tilojen sijoittelu ja rakennustapa sekä niissä käytettävät välineet ovat liitteessä II olevien sääntöjen mukaisia.
2. Alan toimijoiden on tämän asetuksen soveltamiseksi toimitettava pyynnöstä asetuksen (EY) N:o 853/2004 4 artiklassa tarkoitetulle toimivaltaiselle viranomaiselle kunkin teurastamon osalta vähintään seuraavat tiedot:
 - a) eläinten enimmäismäärä tunnissa kullakin teurastuslinjalla;
 - b) ne eläinluokat ja -painot, joiden käsittelyssä käytössä olevia liikkuamisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettuja välineitä saadaan käyttää;
 - c) kunkin säilytykseen tarkoitetun alueen enimmäiskapasiteetti.

Toimivaltaisen viranomaisen on arvioitava toimijan ensimmäisen alakohdan mukaisesti toimittamat tiedot hyväksyessään teurastamon.

▼B

3. Seuraavat toimenpiteet voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen:

- a) siirrettäviä teurastamoja koskevat poikkeukset liitteen II säännöistä;
- b) tarvittavat muutokset liitteen II mukauttamiseksi tieteen ja tekniikan kehitykseen.

Ennen ensimmäisen alakohdan a alakohdassa tarkoitettujen poikkeusten hyväksymistä jäsenvaltiot voivat antaa tai pitää voimassa siirrettäviä teurastamoja koskevia kansallisia sääntöjä.

4. Yhteisön ohjeita tämän artiklan 2 kohdan ja liitteen II täytäntöönpanoa varten voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

*15 artikla***Eläinten käsittely ja liikkumisen rajoittaminen teurastamoissa**

1. Alan toimijoiden on huolehdittava siitä, että liitteessä III olevia teurastamojen toimintaan liittyviä sääntöjä noudatetaan.

2. Alan toimijoiden on varmistettava, että kaikkien 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti ilman edeltävää tainnutusta lopetettavien eläinten liikkumista rajoitetaan yksilöllisesti; märehitijöiden liikkumista rajoitetaan mekaanisesti.

Nautaeläinten liikkumisen rajoittamiseksi ei saa käyttää järjestelmiä, joissa eläin on ylösalaisin tai muussa luonnottomassa asennossa, paitsi silloin kun eläimet teurastetaan 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja edellyttäen, että niihin on kiinnitetty laite, joka estää eläimen pään liikkeen sekä vaaka- että pystysuunnassa ja jota voidaan säätää eläimen koon mukaan.

3. Seuraavat menetelmät liikkumisen rajoittamiseksi ovat kiellettyjä:

- a) tajuissaan olevien eläinten ripustaminen tai nostaminen;
- b) eläinten raajojen tai jalkojen kiinnittäminen yhteen tai sitominen mekaanisella laitteella;
- c) selkäytimen katkaiseminen esimerkiksi käyttämällä puntillaa tai tikaria;
- d) sellaisten sähkövirtojen käyttö eläimen lamaannuttamiseksi, jotka eivät tainnuta tai tapa sitä hallituissa olosuhteissa, erityisesti sellaisen sähkövirran käyttö, joka ei kulje aivojen läpi.

Edellä olevaa a ja b kohtaa ei kuitenkaan sovelleta siipikarjaa varten käytettäviin ripustuskoukkuihin.

4. Tieteen ja tekniikan kehityksen sekä EFSA:n lausunnon ottamiseksi huomioon liitettä III voidaan muuttaa 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

5. Yhteisön ohjeita liitteessä III säädettyjen sääntöjen täytäntöönpanoa varten voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

▼B*16 artikla***Valvontamenettelyt teurastamoissa**

1. Alan toimijoiden on määriteltävä ja pantava täytäntöön asianmukaiset valvontamenettelyt teurastamoissa 5 artiklan soveltamiseksi.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa valvontamenettelyissä on kuvattava tapa, jolla 5 artiklassa tarkoitetut tarkastukset on suoritettava, ja niihin on sisällyttävä ainakin seuraavaa:
 - a) valvontamenettelystä vastaavien henkilöiden nimet;
 - b) indikaattorit, jotka on suunniteltu tajuttomuustilan tai tajuissaan olon ja tuntemiskyvyn merkkien havaitsemiseen eläimissä; indikaattorit, jotka on suunniteltu elonmerkkien puuttumisen havaitsemiseen teurastettavissa eläimissä 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti;
 - c) perusteet sen määrittämiseksi, ovatko b alakohdassa tarkoitettujen indikaattoreiden osoittamat tulokset hyväksyttäviä;
 - d) olosuhteet joissa ja/tai ajankohta jolloin valvonta on suoritettava;
 - e) eläinten lukumäärä kussakin valvonnan aikana tarkastettavassa otoksessa;
 - f) soveltuvat menettelyt sen varmistamiseksi, että jos c alakohdassa tarkoitetut perusteet eivät täyty, tainnutus- ja lopetustoimia arvioidaan puutteiden syiden selvittämiseksi ja niihin tehdään tarvittavat muutokset.
3. Alan toimijoiden on määriteltävä erityinen valvontamenettely kutakin teurastuslinjaa varten.
4. Tarkastusten tiheyttä määritettäessä on otettava huomioon tärkeimmät riskitekijät, kuten muutokset, jotka liittyvät teurastettavien eläinten tyyppeihin tai kokoon taikka henkilöstön työskentelytapoihin, ja tarkastustiheys on vahvistettava sellaiseksi, että tulosten luotettavuustaso on korkea.
5. Tämän artiklan 1–4 kohdan soveltamiseksi alan toimijat voivat käyttää 13 artiklassa tarkoitetuissa hyvän toimintatavan oppaissa kuvattuja valvontamenettelyjä.
6. Teurastamojen valvontamenettelyjä koskevia yhteisön ohjeita voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

*17 artikla***Eläinten hyvinvoinnista vastaava henkilö**

1. Alan toimijoiden on nimettävä jokaiseen teurastamoon eläinten hyvinvoinnista vastaava henkilö, joka avustaa niitä sen varmistamisessa, että kyseisessä teurastamossa noudatetaan tässä asetuksessa vahvistettuja sääntöjä.

▼B

2. Eläinten hyvinvoinnista vastaava on suoraan alan toimijan alaisuudessa ja raportoi suoraan tälle eläinten hyvinvointiin liittyvissä asioissa. Hänellä on oltava valtuudet vaatia, että teurastamon henkilöstö suorittaa tarvittavat korjaavat toimenpiteet tässä asetuksessa vahvistettujen sääntöjen noudattamisen varmistamiseksi.

3. Eläinten hyvinvoinnista vastaavan velvollisuudet on esitettävä teurastamon toimintaohjeistossa ja saatettava asianomaisen henkilöstön tietoon.

4. Eläinten hyvinvoinnista vastaavalla on oltava 21 artiklassa tarkoitettu kelpoisuustodistus, joka on myönnetty hänen vastuullaan olevissa teurastamoissa suoritettavia kaikkia toimintoja varten.

5. Eläinten hyvinvoinnista vastaavan on pidettävä kirjaa toimista, joita eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi on toteutettu siinä teurastamossa, jossa hän suorittaa tehtäviään. Näitä tietoja on säilytettävä vähintään vuoden ajan, ja ne on esitettävä toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä.

6. Edellä olevia 1–5 kohtaa ei sovelleta teurastamoihin, joissa teurastetaan vähemmän kuin 1 000 karjajyksikköä nisäkkäitä tai vähemmän kuin 150 000 lintua tai kania vuodessa.

Ensimmäistä alakohtaa sovellettaessa 'karjajyksiköllä' tarkoitetaan vakiointua mittajyksikköä, jonka avulla voidaan aggregoida erilaisia karjaluokkia niiden vertailua varten.

Ensimmäistä alakohtaa soveltaessaan jäsenvaltioiden on käytettävä seuraavia muuntokertoimia:

- a) maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22 päivänä lokakuuta 2007 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1234/2007 (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus)⁽¹⁾ tarkoitetut täysikasvuiset nautaeläimet ja hevoseläimet: 1 karjajyksikköä;
- b) muut nautaeläimet: 0,50 karjajyksikköä;
- c) siat, joiden elopaino on yli 100 kg: 0,20 karjajyksikköä;
- d) muut siat: 0,15 karjajyksikköä;
- e) lampaat ja vuohet: 0,10 karjajyksikköä;
- f) karitsat, vohlat ja porsaas, joiden elopaino on alle 15 kg: 0,05 karjajyksikköä.

IV LUKU

JOUKKO- JA HÄTÄLOPETUS*18 artikla***Joukkolopetus**

1. Joukkolopetuksesta vastaavan toimivaltaisen viranomaisen on ennen toimenpiteen käynnistämistä laadittava toimintasuunnitelma, jonka avulla varmistetaan tässä asetuksessa säädettyjen sääntöjen noudattaminen.

⁽¹⁾ EUVL L 299, 16.11.2007, s. 1.

▼B

Suunnitellut tainnutus- ja lopetusmenetelmät ja niitä vastaava toiminta-ohjeisto, jonka avulla varmistetaan tässä asetuksessa säädettyjen sääntöjen noudattaminen, on erityisesti sisällytettävä eläinten terveyttä koskevan yhteisön oikeuden edellyttämiin valmiussuunnitelmiin näissä suunnitelmissa vahvistettujen, epäiltyjen taudinpurkausten kokoa ja sijaintia koskevien olettamusten perusteella.

2. Toimivaltaisen viranomaisen on

- a) varmistettava, että toimenpiteet suoritetaan 1 kohdassa tarkoitetun toimintasuunnitelman mukaisesti;
- b) suoritettava tarpeelliset toimet eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi parhaalla mahdollisella tavalla.

3. Tätä artiklaa sovellettaessa ja poikkeuksellisissa olosuhteissa toimivaltainen viranomainen voi myöntää poikkeuksia yhdestä tai useammasta tämän asetuksen säännöksestä, jos se katsoo, että säännösten noudattaminen todennäköisesti vaikuttaisi ihmisen terveyteen tai hidastaisi merkittävästi taudin hävittämistä.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava komissiolle kunkin vuoden 30 päivään kesäkuuta mennessä kertomus edeltävän vuoden joukkolopetustoimenpiteistä ja asetettava se internetin kautta julkisesti saataville.

Kunkin joukkolopetustoimenpiteen osalta kertomukseen on sisällyttävä erityisesti

- a) joukkolopetuksen syyt;
- b) lopetettujen eläinten määrä ja laji;
- c) käytetyt tainnutus- ja lopetusmenetelmät;
- d) kuvaus kohdatuista ongelmista ja soveltuvin osin ratkaisuksista, joilla on lievitetty tai vähennetty eläinten kärsimystä;
- e) selvitys mahdollisista 3 kohdan mukaisesti myönnettyistä poikkeuksista.

5. Yhteisön ohjeita joukkolopetuksen suunnittelua ja toteutusta varten voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

6. ADNS-järjestelmässä kerättyjen tietojen huomioon ottamiseksi tämän artiklan 4 kohdassa säädetystä ilmoittamisvelvoitteesta voidaan tarvittaessa hyväksyä poikkeuksia 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

19 artikla

Hätälopetus

Hätälopetustapauksessa eläintenpitäjän on ryhdyttävä kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin eläinten lopettamiseksi mahdollisimman pian.



V LUKU

TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

20 artikla

Tieteellinen tuki

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että käytettävissä on riittävästi riippumatonta tieteellistä tukea toimivaltaisten viranomaisten avustamiseksi näiden pyynnöstä antamaan
 - a) 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun teurastamojen hyväksyntään ja uusien tainnutusmenetelmien kehittämiseen liittyvää tieteellistä ja teknistä asiantuntija-apua;
 - b) tieteellisiä lausuntoja liikkumisen rajoittamiseen ja tainnutukseen tarkoitettujen välineiden käyttöä ja kunnossapitoa koskevista valmistajien antamista ohjeista;
 - c) tieteellisiä lausuntoja sen alueella tämän asetuksen soveltamiseksi laadituista hyvien käytäntöjen oppaista;
 - d) tämän asetuksen soveltamiseksi erityisesti tarkastuksia koskevia suosituksia;
 - e) lausuntoja erillisten elinten ja laitosten kyvystä ja soveltuvuudesta täyttää 21 artiklan 2 kohdassa säädetyt vaatimukset.
2. Tieteellistä tukea voidaan antaa verkoston välityksellä, kunhan kaikki 1 kohdassa luetellut tehtävät suoritetaan kaikkien asianomaisissa jäsenvaltioissa toteutettavien toimien osalta.

Tätä varten kukin jäsenvaltio määrittää yhden yhteyspisteen sekä asettaa sitä koskevat tiedot julkisesti saataville internetin kautta. Tällaisen yhteyspisteen tehtävänä on jakaa muiden yhteyspisteiden ja komission kanssa tämän asetuksen täytäntöönpanoon liittyviä teknisiä ja tieteellisiä tietoja ja parhaita toimintatapoja.

21 artikla

Kelpoisuustodistus

1. Edellä olevan 7 artiklan soveltamiseksi jäsenvaltioiden on nimettävä toimivaltainen viranomainen, jonka tehtävänä on
 - a) varmistaa, että eläinten lopetukseen ja siihen liittyviin toimiin osallistuvalla henkilöstöllä on tarjolla koulutusta;
 - b) antaa kelpoisuustodistuksia, jotka osoittavat, että henkilö on suorittanut hyväksytysti riippumattoman loppututkimuksen; tämän tutkimuksen aiheiden on oltava kyseisille eläinluokille soveltuvia ja vastattava 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettuja toimia sekä liitteessä IV vahvistettuja aihealueita;
 - c) hyväksyä a alakohdassa tarkoitettujen koulutuksen kurssiohjelmat sekä b alakohdassa tarkoitettujen tutkimusten sisältö ja edellytykset.

▼B

2. Toimivaltainen viranomainen voi delegoida loppututkimon järjestämisen ja kelpoisuustodistuksen antamisen erilliselle elimelle tai yksikölle,

- a) jolla on tehtävään tarvittava asiantuntemus, henkilöstö ja välineet;
- b) joka on riippumaton ja jolla ei ole loppututkimoon ja kelpoisuustodistusten myöntämiseen liittyviä eturistiriitoja.

Toimivaltainen viranomainen voi myös delegoida koulutuksen järjestämisen erilliselle elimelle tai yksikölle, jolla on tehtävään tarvittavat asiantuntemus, henkilöstö ja välineet.

Toimivaltaisen viranomaisen on asetettava julkisesti saataville internetin kautta tiedot elimistä tai laitoksista, joille tällaiset tehtävät on delegoitu.

3. Kelpoisuustodistuksesta on käytävä ilmi, mitkä eläinluokat, minikätyypiset välineet ja mitkä 7 artiklan 2 tai 3 kohdassa luetellut toimet se kattaa.

4. Jäsenvaltioiden on tunnustettava toisessa jäsenvaltiossa annetut kelpoisuustodistukset.

5. Toimivaltainen viranomainen voi antaa väliaikaisia kelpoisuustodistuksia edellyttäen, että

- a) hakija on rekisteröitynyt 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun koulutukseen;
- b) hakija työskentelee sellaisen henkilön läsnäollessa ja välittömässä valvonnassa, jolla on suoritettavaa tehtävää varten annettu kelpoisuustodistus;
- c) väliaikainen todistus on voimassa enintään kolme kuukautta; sekä
- d) hakija antaa kirjallisen lausunnon siitä, ettei hänelle ole aikaisemmin annettu samalta alalta toista väliaikaista kelpoisuustodistusta, tai osoittaa toimivaltaista viranomaista tyydyttävällä tavalla, ettei ole voinut suorittaa loppututkimtoa.

6. Kelpoisuustodistuksia, mukaan lukien väliaikaiset kelpoisuustodistukset, voidaan antaa ainoastaan, jos hakija antaa kirjallisen lausunnon siitä, ettei hän ole syyllistynyt eläinten suojelua koskevan yhteisön oikeuden ja/tai kansallisen oikeuden vakavaan rikkomiseen tällaisen todistuksen hakemista edeltäneiden kolmen vuoden aikana, sanotun kuitenkaan rajoittamatta eläinten käsittelyn kieltämistä koskevia oikeusviranomaisen tai toimivaltaisen viranomaisen päätöksiä.

7. Jäsenvaltiot voivat tunnustaa muuhun tarkoitukseen hankitut pätevydet kelpoisuustodistuksia vastaaviksi tämän asetuksen soveltamiseksi, jos ne on saatu tässä artiklassa säädettyjä ehtoja vastaavin ehdoin. Toimivaltaisen viranomaisen on asetettava julkisesti saataville ja pidettävä ajan tasalla internetin kautta luettelo pätevyyksistä, joita pidetään kelpoisuustodistusta vastaavina.

▼B

8. Tämän artiklan 1 kohdan säännösten soveltamista koskevat yhteisön ohjeet voidaan antaa 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

VI LUKU

SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMATTA JÄTTÄMINEN, SEURAAMUKSET
JA TÄYTÄNTÖÖNPANOVALTA**▼M1****▼B***23 artikla***Seuraamukset**

Jäsenvaltioiden on säädettävä tämän asetuksen rikkomiseen sovellettavista seuraamuksista ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne pannaan täytäntöön. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle 1 päivään tammikuuta 2013 mennessä ja ilmoitettava viipymättä niihin vaikuttavista myöhemmistä muutoksista.

*24 artikla***Soveltamissäännöt**

Yksityiskohtaisia sääntöjä tämän asetuksen soveltamiseksi voidaan hyväksyä 25 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen.

*25 artikla***Komiteamenettely**

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 178/2002 58 artiklalla perustettu elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevä pysyvä komitea.

2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitetuksi määräajaksi vahvistetaan kolme kuukautta.

VII LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

*26 artikla***Tiukemmat kansalliset säännöt**

1. Tämä asetus ei estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tämän asetuksen voimaantuloajankohtana voimassa olevia kansallisia sääntöjä, joiden tarkoituksena on varmistaa eläinten laajempi suojele lopetuksen yhteydessä.

Jäsenvaltioiden on ennen 1 päivää tammikuuta 2013 ilmoitettava komissiolle kyseisistä kansallisista säännöistä. Komissio toimittaa ne muiden jäsenvaltioiden saataville.

▼B

2. Jäsenvaltiot voivat antaa kansallisia sääntöjä, joiden tarkoituksena on varmistaa tähän asetukseen sisältyvien sääntöjen takaamaa suojelua laajempi eläinten suojelu lopetuksen yhteydessä seuraavilla aloilla:

- a) eläinten lopetus ja siihen liittyvät toimet teurastamon ulkopuolella;
- b) asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteessä I olevassa 1.6 kohdassa määritellyn tarhatun riistan, porot mukaan lukien, teurastaminen ja siihen liittyvät toimet;
- c) 4 artiklan 4 kohdan mukainen eläinten teurastaminen ja siihen liittyvät toimet.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava tällaisista kansallisista säännöistä komissiolle. Komissio toimittaa ne muiden jäsenvaltioiden saataville.

3. Jos jokin jäsenvaltio uuden tieteellisen näytön perusteella katsoo tarpeelliseksi toteuttaa toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on varmistaa laajempi eläinten suojelu lopetuksen yhteydessä liitteessä I tarkoitettujen tainnutusmenetelmien osalta, sen on ilmoitettava komissiolle suunnitelluista toimenpiteistä. Komissio toimittaa ne muiden jäsenvaltioiden saataville.

Komissio antaa asian 25 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun komitean käsiteltäväksi kuukauden kuluessa ilmoituksesta ja joko hyväksyy tai hylkää kyseessä olevat kansalliset toimenpiteet EFSA:n lausunnon perusteella ja 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Jos komissio katsoo sen tarpeelliseksi, se voi ehdottaa hyväksytyjen kansallisten toimenpiteiden perusteella 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti muutoksia liitteeseen I.

4. Jäsenvaltio ei saa estää tai haitata toisessa jäsenvaltiossa lopetuista eläimistä saatujen eläinperäisten tuotteiden laskemista liikkeeseen alueellaan sillä perusteella, että kyseessä olevien eläinten lopetuksessa ei ole noudatettu sen kansallisia sääntöjä, joiden tarkoituksena on varmistaa eläinten laajempi suojelu lopetuksen yhteydessä.

*27 artikla***Kertomukset**

1. Komissio toimittaa viimeistään 8 päivänä joulukuuta 2014 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen mahdollisuudesta ottaa käyttöön tiettyjä vaatimuksia, jotka koskevat kalojen suojelua lopetuksen yhteydessä ottaen huomioon eläinten hyvinvointiin liittyvät näkökohdat sekä sosioekonomiset ja ympäristövaikutukset. Tähän kertomukseen on tarvittaessa liitettävä lainsäädäntöehdotuksia tämän asetuksen muuttamiseksi lisäämällä siihen erityisiä sääntöjä, jotka koskevat kalojen suojelua lopetuksen yhteydessä.

Siihen saakka kun tällaiset toimenpiteet hyväksytään, jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai antaa kansallisia sääntöjä, jotka koskevat kalojen suojelua teurastuksen tai lopetuksen yhteydessä, ja niiden on ilmoitettava siitä komissiolle.

2. Komissio toimittaa viimeistään 8 päivänä joulukuuta 2012 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen nautaeläinten liikkumisen rajoittamiseksi käytettävistä järjestelmistä, joissa eläin on ylösalaisin tai muussa luonnottomassa asennossa, Tämä kertomus perustuu sellaisen tieteellisen tutkimuksen tuloksiin, jossa vertaillaan näitä järjestelmiä järjestelmiin,

▼B

joissa nautaeläimet ovat pystyasennossa, ja siinä otetaan huomioon eläinten hyvinvointiin liittyvät näkökohdat sekä sosioekonomiset vaikutukset, mukaan lukien järjestelmien hyväksyttävyyden uskonnollisissa yhteisöissä ja käyttäjien turvallisuus. Tähän kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksia tämän asetuksen muuttamiseksi nautaeläinten liikkumisen rajoittamiseksi käytettävien sellaisten järjestelmien osalta, joissa eläin on ylösalaisin tai muussa luonnottomassa asennossa.

3. Komissio toimittaa viimeistään 8 päivänä joulukuuta 2013 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen erilaisista siipikarjan tainnutusmenetelmistä ja erityisesti vesitainnutusmenetelmistä, joissa tainnutetaan useita lintuja kerralla, ottaen huomioon eläinten hyvinvointiin liittyvät näkökohdat sekä sosioekonomiset ja ympäristövaikutukset.

*28 artikla***Kumoaminen**

1. Kumotaan direktiivi 93/119/ETY.

Tämän asetuksen 29 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi seuraavia direktiivin 93/119/ETY säännöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen:

a) liite A:

i) I jakson 1 kohta;

ii) II jakson 1 kohta ja 3 kohdan toinen virke sekä 6, 7, 8 kohta ja 9 kohdan ensimmäinen virke;

b) liitteessä C olevan II jakson 3 kohdan A alakohdan 2 alakohta, 3 kohdan B alakohdan 1 alakohdan ensimmäinen alakohta, 3 kohdan B alakohdan 2 alakohta, 3 kohdan B alakohdan 4 alakohta sekä 4 kohdan 2 ja 3 alakohta.

2. Viittauksia kumottuun direktiiviin pidetään viittauksina tähän asetukseen.

*29 artikla***Siirtymäsäännökset**

1. Joulukuun 8 päivään 2019 saakka 14 artiklan 1 kohtaa sovelletaan vain uusiin teurastamoihin tai uuteen tilojen sijoitteluun, rakennustapaan tai välineistöön, jotka kuuluvat liitteessä II säädettyjen sääntöjen soveltamisalaan ja joita ei ole otettu käyttöön ennen 1 päivää tammikuuta 2013.

2. Jäsenvaltiot voivat 8 päivään joulukuuta 2015 saakka säätää 21 artiklassa tarkoitettujen kelpoisuustodistusten myöntämisestä yksinkertais-tetulla menettelyllä henkilöille, joilla todistettavasti on asian kannalta merkityksellinen vähintään kolmen vuoden pituinen työkokemus.

*30 artikla***Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2013.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.



LIITE I

LUETTELO TAINNUTUSMENETELMISTÄ JA NIIHIN LIITTYVISTÄ VAATIMUKSISTA

(4 artikla)

I LUKU

Menetelmät

Taulukko 1 – Mekaaniset menetelmät

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tiettyjä menetelmiä koskevat erityisvaatimukset – tämän liitteen II luku
1	Lävistävä pulttipistooli	Iskun ja pultin tunkeutumisen aiheuttama vakava ja peruuttamaton vaurio aivoissa Pelkkä tainnutaminen	Kaikki lajit Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Ampumiskohta ja -suunta Pultin asianmukainen nopeus, ulostulopi-tuus ja läpimitta eläimen koon ja lajin mukaan Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenkaskuun/lopetukseen	Ei sovelleta
2	Iskevä pulttipistooli	Aivoihin tunkeutumattoman pultin iskun aiheuttama vakava vaurio aivoissa Pelkkä tainnutaminen	Märehtijät, siipikarja, kanit ja jänikset Teurastus ainoastaan märehijöiden osalta Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet siipikarjan, kaniin ja jänisten osalta	Ampumiskohta ja -suunta Pultin asianmukainen nopeus, läpimitta ja muoto eläimen koon ja lajin mukaan Käytetyn panoksen voimakkuus Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenkaskuun/lopetukseen	Kohta 1
3	Tuliase ja ammus	Iskun ja yhden tai useamman ammuksen tunkeutumisen aiheuttama vakava ja peruuttamaton vaurio aivoissa	Kaikki lajit Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Ampumiskohta Panoksen teho ja kaliiperi Ammustyypit	Ei sovelleta
4	Maserointi	Kokonaisen eläimen välitön murskaaminen	Enintään 72 tunnin ikäiset untuvikot ja kuoriutumattomat munat Kaikki tilanteet teurastusta lukuun ottamatta	Erän enimmäiskoko Terien välinen etäisyys ja kierrosluku Mittaus ylikuormituksen välttämiseksi	Kohta 2

▼B

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tiettyjä menetelmiä koskevat erityisvaatimukset – tämän liitteen II luku
5	Niskanmurto	Niskan manuaalisen tai mekaanisen venytyksen ja väännön aiheuttama aivojen verenkierron estyminen ja hapenpuute	Siipikarja, jonka elopaino on enintään 5 kg Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Ei sovelleta	Kohta 3
6	Isku päähän	Päähän annetun lujan ja tarkkan iskun aiheuttama vakava vaurio aivoissa	Porsaas, karitsat, vohlat, kanit, jänikset, turkiseläimet ja siipikarja, joiden elopaino on enintään 5 kg Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Iskun voima ja kohta	Kohta 3

Taulukko 2 – Sähkömenetelmät

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tämän liitteen II luvun mukaiset erityisvaatimukset
1	Vain päähän kohdistuva sähkötaimutus	Aivojen altistaminen sähkövirralle, joka aiheuttaa aivosähkökäyrässä (EEG) yleistyneen epileptisen kohtauksen Pelkkä tainuttaminen	Kaikki lajit Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Vähimmäisvirta (A tai mA) Vähimmäisjännite (V) Enimmäistaajuus (Hz) Vähimmäisaltistus-aika Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenkaskuun/lopetukseen Välineiden kalibrointi Sähkövirran optimointi Sähköiskujen estäminen ennen tainnutusta Elektrodien paikka ja kosketuspinta-ala	Kohta 4
2	Sähköllä tapahtuva tainutus, jossa elektrodit kohdistetaan sekä päähän että kehoon	Kehon altistaminen sähkövirralle, joka aiheuttaa aivosähkökäyrässä (EEG) yleistyneen epileptisen kohtauksen ja sydämen kammiovärinän tai sydänpysähdyksen	Kaikki lajit Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Vähimmäisvirta (A tai mA) Vähimmäisjännite (V) Enimmäistaajuus (Hz) Vähimmäisaltistus-aika	Kohta 5

▼B

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tämän liitteen II luvun mukaiset erityisvaatimukset
		Pelkkä tainnutaminen teurastettaessa		<p>Välineiden kalibrointitiheys</p> <p>Sähkövirran optimointi</p> <p>Sähköiskujen estäminen ennen tainnutusta</p> <p>Elektrodien paikka ja kosketuspinta-ala</p> <p>Enimmäisaika (s) tainnuttamisesta verenlaskuun pelkän tainnuttamisen yhteydessä</p>	
3	Sähköllä tapahtuva vesitainnutus	<p>Eläimen altistaminen vesialtaassa sähkövirralle, joka aiheuttaa aivosähkökäyrässä (EEG) yleistyneen epileptisen kohtauksen ja sydämen kammiövärinän tai sydänpysähdyksen</p> <p>Pelkkä tainnutaminen paitsi jos taajuus on 50 Hz tai vähemmän</p>	Siipikarja Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	<p>Vähimmäisvirta (A tai mA)</p> <p>Vähimmäisjännite (V)</p> <p>Enimmäistaajuus (Hz)</p> <p>Välineiden kalibrointitiheys</p> <p>Sähköiskujen estäminen ennen tainnutusta</p> <p>Kivun minimointi eläimiä ripustettaessa</p> <p>Sähkövirran optimointi</p> <p>Enimmäisaika ripustettuna ennen altaaseen viemistä</p> <p>Kunkin eläimen vähimmäisaltistus aika</p> <p>Lintujen upottaminen siiven tyveen saakka</p> <p>Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenlaskuun/lopetukseen taajuuden ollessa yli 50 Hz (s)</p>	Kohta 6

▼M2

Taulukko 3 – Säätiilmamenetelmät

▼B

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tämän liitteen II luvun mukaiset erityisvaatimukset
1	Hiilidioksidi suurina pitoisuuksina	Tajuissaan olevien eläinten välitön tai asteittainen altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää yli 40 % hiilidioksidia. Menetelmää voidaan käyttää kuiluissa, tunneleissa, kammioissa tai ennalta sinetöidyissä rakennuksissa. Pelkkä tainnutaminen sikoja teurastettaessa	Siat, näättäeläimet, chinchillat, siipikarja ankoja ja hanhia lukuun ottamatta Teurastus ainoastaan sikojen osalta Muut tilanteet kuin teurastus siipikarjan, näättäeläinten, chinchillojen ja sikojen osalta	Hiilidioksidipitoisuus Altistusaika Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenkaskuun pelkän tainnutuksen yhteydessä Kaasun laatu Kaasun lämpötila	Kohta 7 Kohta 8
2	Hiilidioksidi kahdessa vaiheessa	Tajuissaan olevien eläinten altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää alle 40 % hiilidioksidia, ja eläinten menetettyä tajuntansa niiden altistaminen korkeammalle hiilidioksidipitoisuudelle tai hapettomuudelle	Siipikarja Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Hiilidioksidipitoisuus Altistusaika Kaasun laatu Kaasun lämpötila	Ei sovelleta
3	Hiilidioksidi yhdessä inerttien kaasujen kanssa	Tajuissaan olevien eläinten välitön tai asteittainen altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää alle 40 % hiilidioksidia yhdessä inerttien kaasujen kanssa ja joka aiheuttaa hapettomuuden. Menetelmää voidaan käyttää kuiluissa, säkeissä, tunneleissa, kammioissa tai ennalta sinetöidyissä rakennuksissa. Sikojen pelkkä tainnutaminen, jos altistusaika vähintään 30 % hiilidioksidia sisältävälle kaasuseokselle on alle 7 minuuttia	Siat ja siipikarja Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Hiilidioksidipitoisuus Altistusaika Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenkaskuun/lopetukseen pelkän tainnutuksen yhteydessä Kaasun laatu Kaasun lämpötila Happipitoisuus	Kohta 8

▼ **B**

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tämän liitteen II luvun mukaiset erityisvaatimukset
		Siipikarjan pelkkä tainnutus, jos kokonaisaltistus aika vähintään 30 % hiilidioksidia sisältävälle kaasuseokselle on alle 3 minuuttia			
4	Inertit kaasut	Tajuissaan olevien eläinten välitön tai asteittainen altistaminen inertille kaasuseokselle, kuten argonille tai typelle, mikä johtaa hapettomuuteen. Menetelmää voidaan käyttää kuiluissa, säkeissä, tunneleissa, kammioissa tai ennalta sinetöidyissä rakennuksissa. Pelkkä tainnutus sikoja teurastettaessa Siipikarjan pelkkä tainnutus, jos altistus aika hapettomuudelle on alle 3 minuuttia	Siat ja siipikarja Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Happipitoisuus Altistus aika Kaasun laatu Enimmäisaika (s) tainnutuksesta verenkäyttöön/lopetukseen pelkän tainnutuksen yhteydessä Kaasun lämpötila	Kohta 8
5	Hiilimonoksidi (puhdas lähde)	Tajuissaan olevien eläinten altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää yli 4 % hiilimonoksidia	Turkiseläimet, siipikarja ja porsaat Muut tilanteet kuin teurastus	Kaasun laatu Hiilimonoksidipitoisuus Altistus aika Kaasun lämpötila	Kohdat 9.1–9.3
6	Hiilimonoksidi muiden kaasujen kanssa	Tajuissaan olevien eläinten altistaminen kaasuseokselle, joka sisältää yli 1 % hiilimonoksidia yhdessä muiden myrkyllisten kaasujen kanssa	Turkiseläimet, siipikarja ja porsaat Muut tilanteet kuin teurastus	Hiilimonoksidipitoisuus Altistus aika Kaasun lämpötila Moottorin tuottaman kaasun suodatus	Kohta 9
7	Ilmanpaineen alentamiseen perustuva tainnutus	Tajuissaan olevien eläinten altistaminen asteittaiselle ilmanpaineen alentamiselle ja saatavilla olevan hapen vähentämiselle alle viiteen prosenttiin.	Broilerikanat, joiden elopaino on enintään 4 kg Teurastus, joukkolopetus ja muut tilanteet	Ilmanpaineen alenemisnopeus Altistus aika Ilman lämpötila ja kosteus	Kohdat 10.1–10.5

▼ **M2**

▼B

Taulukko 4 – Muut menetelmät

Nro	Nimitys	Kuvaus	Käyttöä koskevat edellytykset	Keskeiset parametrit	Tämän liitteen II luvun mukaiset erityisvaatimukset
1	Kuolettava ruiske	Eläinlääkettä sisältävän ruiskeen aiheuttama tajunnan ja tuntemiskyvyn menetys ja sitä seuraava kuolema	Kaikki lajit Muut tilanteet kuin teurastus	Ruiskeen laatu Hyväksytyjen lääkkeiden käyttäminen	Ei sovelleta

II LUKU

Eräitä menetelmiä koskevat erityisvaatimukset

1. *Iskevä pulttipistooli*

Alan toimijoiden on tätä menetelmää käytettäessä varottava kallon murtumista.

Tätä menetelmää saa käyttää vain märehitjoihin, joiden elopaino on alle 10 kg.

2. *Maserointi*

Menetelmällä on saatava aikaan eläinten äkillinen maserointi ja välitön kuolema. Laitteessa on oltava nopeasti pyörivät mekaanisesti toimivat tappavat terät tai murskaavat polystyreeniset ulokkeet. Laitteen toimintakyvyyn on oltava sellainen, että kaikki eläimet kuolevat välittömästi, vaikka niitä olisi suuri määrä.

3. *Niskanmurto ja isku päähän***▼C1**

Näitä menetelmiä ei saa käyttää rutiinimenetelminä, vaan ainoastaan silloin kun ei ole käytettävissä muita tainnutusmenetelmiä.

▼B

Näitä menetelmiä ei saa käyttää teurastamoissa muutoin kuin tainnuttamisen varamenetelmänä.

Kukaan henkilö ei saa lopettaa manuaalisella niskanmurrolla tai iskulla päähän enempää kuin 70 eläintä päivässä.

Manuaalista niskanmurtoa ei saa käyttää eläimiin, joiden elopaino on enemmän kuin 3 kiloa.

4. *Vain päähän kohdistuva sähkötainutus*

4.1 Vain päähän kohdistuvaa sähkötainutusta käytettäessä elektrodit on asetettava niin, että sähkövirta kulkee eläimen aivojen läpi, ja mukautettava eläimen kokoon.

4.2 Vain päähän kohdistuva sähkötainutus on suoritettava noudattaen taulukossa 1 vahvistettuja sähkövirran vähimmäisarvoja.

Taulukko 1 – Sähkövirran vähimmäisarvot vain päähän kohdistuvassa sähkötainutuksessa

Eläinluokka	Vähintään 6 kuukauden ikäiset nautaeläimet	Alle 6 kuukauden ikäiset nautaeläimet	Lampaan- ja vuohensukuiset eläimet	Siansukuiset eläimet	Kanat	Kalkkunat
Vähimmäisvirta	1,28 A	1,25 A	1,00 A	1,30 A	240 mA	400 mA

5. *Sähköllä tapahtuva tainnutus, jossa elektrodit kohdistetaan sekä päähän että kehoon*

5.1 Lampaan-, vuohen- ja siansukuiset eläimet

Sähkövirran vähimmäisarvo kyseisellä menetelmällä tapahtuvassa tainnutuksessa on lampaiden ja vuohien osalta 1 ampeeri ja sikojen osalta 1,30 ampeeria.

▼B

5.2 Ketut

Elektrodit on asetettava suuhun ja peräsuoleen, ja lopetuksessa on käytettävä vähintään 0,3 ampeerin sähkövirtaa ja vähintään 110 voltin jännitettä ainakin kolmen sekunnin ajan.

5.3 Chinchillat

Elektrodit on asetettava korvaan ja häntään, ja lopetuksessa on käytettävä vähintään 0,57 ampeerin virtaa vähintään 60 sekunnin ajan.

6. *Siipikarjan sähkötaimutus vesialtaassa*

6.1 Eläimiä ei saa ripustaa, jos ne ovat liian pieniä vesitainnutusta varten tai jos ripustaminen voi aiheuttaa tai lisätä kipua (esimerkiksi jos eläin on näkyvästi vahingoittunut). Tällaisessa tapauksessa eläimet on lopetettava vaihtoehtoisella menetelmällä.

6.2 Ripustuskoukkujen on oltava märät ennen kuin elävät linnut ripustetaan ja altistetaan sähkövirralle. Linnut on ripustettava molemmista jaloista.

6.3 Taulukossa 2 tarkoitettujen eläinten osalta vesitainnutus on suoritettava noudattaen taulukossa 2 vahvistettuja sähkövirran vähimmäisarvoja, ja eläimet on altistettava kyseiselle virralle vähintään neljän sekunnin ajan.

Taulukko 2 – Vesitainnutusvälineiden sähköiset vaatimukset

(keskiarvot eläintä kohti)

Taajuus (Hz)	Kanat	Kalkkunat	Ankat ja hanhet	Viiriäiset
< 200 Hz	100 mA	250 mA	130 mA	45 mA
200–400 Hz	150 mA	400 mA	Kielletty	Kielletty
400–1 500 Hz	200 mA	400 mA	Kielletty	Kielletty

7. *Hiilidioksidi suurina pitoisuuksina*

Sikoihin, näätäeläimiin ja chinchilloihin käytetään hiilidioksidin 80 prosentin vähimmäispitoisuutta.

8. *Hiilidioksidin, inerttien kaasujen tai kaasuseosten käyttö*

Missään olosuhteissa kaasuja ei saa päästä kammioon tai tilaan, jossa eläimiä on tarkoitus tainnuttaa tai lopettaa sellaisella tavalla, että ne voisivat aiheuttaa palovammoja tai kylmyydestä tai kosteuden puutteesta johtuvaa kiihtymystä.

9. *Hiilimonoksidi (puhdas lähde tai muiden kaasujen yhteydessä)*

9.1 Eläimiä on koko ajan valvottava silmämääräisesti.

9.2 Eläimet on käsiteltävä yksitellen ja on varmistettava, että edellinen eläin on tajuton tai kuollut ennen kuin seuraava otetaan käsiteltäväksi.

9.3 Eläimet on pidettävä kammiossa kunnes ne ovat kuolleet.

9.4 Kaasua, joka on tuotettu erityisesti eläinten lopetukseen mukautetulla moottorilla, voidaan käyttää, jos lopetuksesta vastaava henkilö on aikaisemmin varmistanut, että

- a) se on jäähdytetty asianmukaisesti;
- b) se on suodatettu riittävästi;
- c) siitä on poistettu kaikki ärsyttävät aineet tai kaasut.

Moottoria on testattava vuosittain ennen eläinten lopetusta.

9.5 Eläimet saa sijoittaa kammioon vasta sitten, kun hiilimonoksidin vähimmäispitoisuus on saavutettu.

▼ M210. *Ilmanpaineen alentamiseen perustuva tainnutus*

10.1 Ensimmäisessä vaiheessa ilmanpaineen alenemisnopeus ei saa olla suurempi kuin paineen aleneminen 760 torrin normaalista ilmanpaineesta merenpinnan tasolla 250 torriin vähintään 50 sekunnin aikana.

10.2 Toisessa vaiheessa on saavutettava 160 torrin normaali vähimmäisilmanpaine merenpinnan tasolla 210 sekunnin aikana.

10.3 Paine-aikakäyrää on mukautettava sen varmistamiseksi, että kaikki eläimet taintuvat pysyvästi syklin keston aikana.

10.4 Kammio on testattava vuotojen varalta ja painemittarit on kalibroitava ennen kutakin operaatiota ja vähintään joka päivä.

10.5 Tallennettuja tietoja absoluuttisesta tyhjiöpaineesta, altistusajasta, ilman lämpötilasta ja kosteudesta on säilytettävä vähintään vuoden ajan.

▼B*LIITE II***TEURASTAMOJEN TILOJEN SIOITTELU, RAKENNUSTAPA JA VÄLINEET**

(14 artikla)

1. *Kaikki säilytysjärjestelyt*

1.1 Ilmanvaihto on suunniteltava, rakennettava ja pidettävä kunnossa niin, että eläinten hyvinvointi voidaan varmistaa koko ajan kaikissa odotettavissa olevissa sääolosuhteissa.

▼C1

1.2 Jos mekaanisesti toimivat ilmanvaihtolaitteet ovat tarpeen, on huolehdittava hälytys- ja varajärjestelmästä, joka voidaan ottaa käyttöön vian sattuessa.

▼B

1.3 Säilytystilat on suunniteltava ja rakennettava niin, että minimoidaan riski eläinten vahingoittumisesta ja että äkillisiä ääniä on mahdollisimman vähän.

1.4 Säilytystilat on suunniteltava ja rakennettava eläinten tarkastamista helpottavalla tavalla. Niissä on oltava asianmukaisia kiinnitettyjä tai kannettavia valaisimia, jotta eläimet voidaan tarkastaa milloin tahansa.

2. *Säilytysjärjestelyt muita kuin konteissa toimitettavia eläimiä varten*

2.1 Karsinoiden, käytävien ja kulkuväylien on oltava suunniteltu ja rakennettu niin, että

- a) eläimet voivat liikkua vapaasti haluttuun suuntaan käyttäytymismalliensa mukaisesti ilman häiritseviä tekijöitä;
- b) siat tai lampaat voivat kävellä rinnakkain paitsi jos väylä johtaa liikkumisen rajoittamiseen tarkoitettuihin välineisiin.

2.2 Luiskat ja sillat on varustettava kaiteilla sen varmistamiseksi, etteivät eläimet putoa.

2.3 Karsinoiden vesijärjestelmän on oltava suunniteltu, rakennettu ja pidetty kunnossa niin, että eläimet pääsevät puhtaan veden luokse kaikkina aikoina loukkaantumatta ja niin, että mikään ei rajoita niiden liikkeitä.

2.4 Jos käytetään odotuskarsinaa, siihen on rakennettava tasainen lattia ja umpinaiset seinät, se on sijoitettava säilytyskarsinoiden ja tainnuttamispisteeseen johtavan väylän välille, ja se on suunniteltava niin, että eläimet eivät voi jäädä loukkuun eivätkä joutua tallatuiksi.

2.5 Lattiat on rakennettava ja pidettävä kunnossa niin, että eläinten vaara liukastua, kaatua tai loukata jalkojaan on mahdollisimman pieni.

2.6 Jos teurastamo käyttää ulkosäilytystiloja, joissa ei ole luonnollista suojaa tai varjoa, on huolehdittava asianmukaisesta suojasta epäsuotuisia sääoloja varten. Jos suojaa ei ole, kyseisiä tiloja ei saa käyttää epäsuotuisissa sääoloissa. Jos luonnollista vesilähdettä ei ole, tiloihin on asennettava juottolaitteet.

3. *Välineet ja järjestelyt liikkumisen rajoittamista varten*

3.1 Liikkumisen rajoittamista varten tarkoitettujen välineiden ja järjestelyiden on suunniteltava, rakennettava ja hoidettava siten, että

- a) tainnutus- tai lopetusmenetelmää voidaan soveltaa optimaalisesti;
- b) eläimet eivät vahingoitu eivätkä ruhjoutu;

▼ B

c) rimpuilu ja ääntely on mahdollisimman vähäistä, kun eläinten liikkumista rajoitetaan;

d) liikkumista rajoitetaan mahdollisimman vähän aikaa.

3.2 Nautaeläinten osalta paineilmalla toimivan pulttipistoolin yhteydessä käytettävien liikkumista rajoittavien häkkien on oltava sellaisia, että ne estävät eläimen pään liikkeen sekä vaaka- että pystysuunnassa.

4. *Sähkötainnutusvälineet (vesitainnutusvälineitä lukuun ottamatta)*

4.1 Sähkötainnutusvälineet on varustettava laitteella, joka näyttää ja kirjaa keskeisten sähköisten parametrien tiedot kunkin tainnutetun eläimen osalta. Laite on asennettava niin, että henkilöstö näkee sen selvästi, ja sen on annettava selvästi näkyvä ja kuuluva varoitus, jos altistusaika jää alle vaaditun tason. Kirjattuja tietoja on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan.

4.2 Liikkumista rajoittavaan järjestelyyn yhdistettyjen automaattisten sähkötainnutusvälineiden on annettava tasavirtaa.

5. *Vesitainnutusvälineet*

5.1 Ripustusradat on suunniteltava ja sijoitettava niin, että niistä riippuvat linnut eivät kohtaa mitään esteitä ja että eläimille aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä.

5.2 Ripustusradat on suunniteltava niin, että niistä riippuvia lintuja ei pidetä tajuissaan ripustettuina yhtä minuuttia kauempaa. Sen sijaan ankoja, hanhia ja kalkkunoita ei saa pitää ripustettuina tajuissaan kahta minuuttia kauempaa.

5.3 Ripustusradan on oltava koko pituudeltaan kaltausaltaan sisäänmenokohtaan saakka helpopääsyinen siltä varalta, että eläimiä joudutaan poistamaan teurastuslinjalta.

5.4 Metallisten ripustuskoukkujen on oltava kooltaan ja muodoltaan teurastettavan siipikarjan jalkojen koon mukaisia niin, että sähköinen kosketus voidaan varmistaa kipua aiheuttamatta.

5.5 Vesitainnutuslaitteisto on varustettava sähköisesti eristetyllä tuloluiskalla ja sen rakenteen on oltava sellainen ja sitä on käytettävä niin, että sisäänmenokohdassa ei tapahdu veden ylivuotoa.

5.6 Vesiallas on suunniteltava niin, että lintujen upotuksen syvyyttä voidaan helposti mukauttaa.

5.7 Vesitainnutuslaitteiston elektrodien on oltava koko vesialtaan mittaisia. Vesialtaan on oltava rakenteeltaan sellainen ja sitä on käytettävä niin, että kun ripustuskoukut siirtyvät veden yli, ne ovat jatkuvasti kosketuksessa maadoitustankoon.

5.8 Linnut on tuettava rinnastaan ripustusradan alusta tainnutusaltaaseen saakka, jotta ne pysyvät rauhallisina.

5.9 Vesitainnutuslaitteistoon on oltava pääsy, jotta tainnutetuille eläimille, jotka ovat jääneet vesialtaaseen linjalla tapahtuneen toimintahäiriön tai viivästyksen takia, voidaan suorittaa verenlasku.

5.10 Vesitainnutusvälineet on varustettava laitteella, joka näyttää ja kirjaa käytettyjen keskeisten sähköisten parametrien tiedot. Kirjattuja tietoja on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan.

▼ B6. *Sikojen ja siipikarjan kaasutainnutusvälineet*

6.1 Kaasutainnutuslaitteiden, kuljetushihnat mukaan lukien, on oltava sellaiset, että

- a) kaasutainnutusmenetelmää voidaan soveltaa optimaalisesti;
- b) eläimet eivät vahingoitu eivätkä ruhjoudu;
- c) rimpuilu ja ääntely on mahdollisimman vähäistä, kun eläinten liikkumista rajoitetaan.

6.2 Kaasutainnutuslaitteen on oltava varustettu niin, että se mittaa, näyttää ja kirjaa jatkuvasti kaasupitoisuuden ja altistusajan ja antaa selvästi näkyvän ja kuuluvan varoituksen, jos kaasupitoisuus laskee alle vaaditun tason. Laitte on asennettava niin, että henkilöstö näkee sen selvästi. Kirjattuja tietoja on säilytettävä vähintään yhden vuoden ajan.

6.3 Kaasutainnutuslaite on suunniteltava niin, että silloinkin, kun käytetään suurinta sallittua eläinmäärää, eläimet voivat asettua makuulle joutumatta toistensa päälle.

▼ M27. *Ilmanpaineen alentamiseen perustuva tainnutus*

7.1 Ilmanpaineen alentamiseen perustuvan tainnutuksen välineistö on suunniteltava ja rakennettava siten, että voidaan varmistaa, että kammioon voidaan imeä tyhjiö, mikä mahdollistaa paineen hitaan asteittaisen alentamisen, saatavilla olevan hapen vähentämisen ja vähimmäispaineen ylläpitämisen.

7.2 Järjestelmä on varustettava siten, että se mittaa jatkuvasti absoluuttista tyhjiöpainetta, altistusaikaa sekä ilman lämpötilaa ja kosteutta, näyttää ja tallentaa niistä tiedot ja antaa hälytyksen, joka on selkeästi nähtävissä ja kuultavissa, jos paineen taso poikkeaa vaadituista tasoista. Laitteen on oltava selkeästi henkilöstön nähtävillä.



LIITE III

TEURASTAMOJEN TOIMINTAA KOSKEVAT SÄÄNNÖT

(15 artikla)

1. *Eläinten saapuminen, siirtäminen ja käsittely*

1.1 Eläinten hyvinvoinnista vastaavan tai suoraan hänen alaisuudessaan toimivan henkilön on järjestelmällisesti arvioitava kunkin eläinerän saapuessa eläinten hyvinvointiin liittyvät näkökohdat ensisijaisten seikkojen tunnistamiseksi. Varsinkin on määritettävä, millä eläimillä on hyvinvointiin liittyviä erityisiä tarpeita ja mitä toimenpiteitä tämän vuoksi tarvitaan.

1.2 Eläimet on purettava kuljetusvälineistä mahdollisimman nopeasti saapumisen jälkeen ja teurastettava ilman tarpeetonta viivytystä.

Sellaiset nisäkkäät, kaneja ja jäniksiä lukuun ottamatta, joita ei heti kuljetusvälineestä purkamisen jälkeen viedä teurastuspaikalle, on vietävä säilytystiloihin.

Eläimet, joita ei teurasteta 12 tunnin kuluessa teurastamoon saapumisesta, on ruokittava, minkä jälkeen niille on annettava kohtuullinen määrä ravintoa asianmukaisin väliajoin. Tällaisessa tapauksessa eläimille on varattava sopiva määrä kuivikkeita tai vastaavaa materiaalia, joka takaa asianmukaisen mukavuustason eläinlajin ja eläinten määrän mukaan. Materiaalin on varmistettava tehokas valuminen tai kytettävä imemään riittävä määrä virtsaa ja ulostetta.

1.3 Kuljetussäiliöitä, joissa kuljetetaan eläimiä, on pidettävä hyvässä kunnossa ja käsiteltävä varovasti, erityisesti, jos niiden pohja on rei'itetty tai joustava, ja

- a) niitä ei saa heittää, pudottaa eikä kaataa;
- b) ne on mahdollisuuksien mukaan lastattava ja purettava mekaanisesti vaakasuorassa asennossa.

Eläimet on purettava yksitellen aina, kun se on mahdollista.

1.4 Kun kuljetussäiliöitä sijoitetaan toistensa päälle, on huolehdittava siitä, että

- a) rajoitetaan virtsan tai ulosteen putoamista alapuolella olevien eläinten päälle;
- b) kuljetussäiliöt pysyvät paikoillaan;
- c) ilmanvaihto ei esty.

1.5 Teurastuksessa on asetettava muihin eläimiin nähden etusijalle vieroittamattomat eläimet, maidossa olevat lypsyeläimet, kuljetuksen aikana synnyttäneet naaraat ja kuljetussäiliöissä toimitetut eläimet. Jos tämä ei ole mahdollista, eläinten kärsimystä on lievennettävä erityisesti:

- a) lypsämällä lypsyeläimet vähintään 12 tunnin välein;
- b) järjestämällä asianmukaiset olosuhteet imettämiseksi ja huolehtimalla vastasyntyneen eläimen hyvinvoinnista;
- c) tarjoamalla vettä kuljetussäiliöissä toimitetuille eläimille.

1.6 Sellaisen nisäkkäiden, kaneja ja jäniksiä lukuun ottamatta, joita ei heti kuljetusvälineestä purkamisen jälkeen viedä teurastuspaikalle, saatavilla on jatkuvasti pidettävä juomavettä asianmukaisista juottolaitteista.

1.7 Eläimiä on tuotava tainnutukseen ja lopetukseen tasaisesti, jotta eläinten käsittelijöiden ei tarvitse hätistää eläimiä säilytyskarsinoista.

▼B

1.8 On kiellettyä:

- a) lyödä tai potkia eläimiä;
- b) kohdistaa painetta erityisen herkkään ruumiinosaan siten, että tästä aiheutuu eläimelle vältettävissä olevaa kipua tai kärsimystä;
- c) nostaa tai vetää eläimiä päästä, sarvista, korvista, jaloista, hännästä tai turkista tai käsitellä niitä niin, että niille aiheutuu kipua tai kärsimystä.

Kieltoa, joka koskee eläinten nostamista jaloistaan, ei kuitenkaan sovelleta siipikarjaan, kaneihin ja jäniksiin.

- d) käyttää sauvoja tai muita välineitä, joissa on terävä kärki;
- e) vääntää, ruhjoa tai taittaa eläinten häntiä tai tarttua eläinten silmiin.

1.9 Sellaisten välineiden käyttöä, jotka antavat sähköiskuja, on mahdollisuuksien mukaan vältettävä. Joka tapauksessa kyseisten välineiden käyttö on sallittua ainoastaan täysikasvuisten nautojen ja täysikasvuisten sikojen käsittelyssä silloin, kun ne kiellettyvät liikkumasta ja kun eläimillä on tilaa siirtyä eteenpäin. Iskut eivät saa kestää sekuntia kauempaa, ne on jaksotettava asianmukaisesti ja ne saa antaa ainoastaan takapään lihaksiin. Iskuja ei saa antaa toistuvasti, jos eläin ei reagoi.

1.10 Eläimiä ei saa kytkeä sarvista tai nenärenkaasta eikä niiden jalkoja saa sitoa yhteen. Jos eläimet on kytkettävä, köysien, liekojen tai muiden käytettävien välineiden on oltava:

- a) tarpeeksi lujia, että ne eivät katkea;
- b) sellaisia, että eläimet voivat tarvittaessa maata, syödä ja juoda;
- c) sellaisia, etteivät ne aiheuta mitään kuristumis- tai vahingoittumisvaaraa ja että eläimet voidaan irrottaa nopeasti.

1.11 Eläimiä, jotka eivät pysty kävelemään, ei saa raahata teurastuspaikalle, vaan ne on lopetettava paikassa, jossa ne makaavat.

2. Säilytyksessä pidettäviä nisäkkäitä (paitsi kaneja ja jäniksiä) koskevat lisäsäännöt

2.1 Kullakin eläimellä on oltava tarpeeksi tilaa nousta seisomaan, käydä makuulle ja yksittäin säilytettäviä nautoja lukuun ottamatta kääntyä.

2.2 Eläimet on pidettävä säilytyksessä turvallisesti niin, että ne eivät pääse karkaamaan, ja niitä on suojeltava petoeläimiltä.

2.3 Kunkin karsinan osalta on ilmoitettava näkyvällä merkillä siinä pidettyjen eläinten saapumispäivä ja -aika sekä, yksittäin säilytettäviä nautoja lukuun ottamatta, enimmäismäärä.

2.4 Joka päivä teurastamon ollessa toiminnassa on ennen eläinten saapumista valmistettava tarvittaessa välittömästi käyttöön otettavaksi eristyskarsinat sellaisia eläimiä varten, jotka tarvitsevat erityistä huolenpitoa.

2.5 Lisäksi eläinten hyvinvoinnista vastaavan tai muun henkilön, jolla on soveltuva kelpoisuus, on säännöllisesti seurattava säilytyksessä olevien eläinten terveydentilaa.

▼B3. *Verenlasku*

3.1 Jos yksi henkilö vastaa eläinten tainnuttamisesta, ripustamisesta, nostamisesta ja verenlaskusta, hänen on suoritettava kaikki nämä toimet asianmukaisessa järjestyksessä yhdelle eläimelle ennen minkään niistä suorittamista toiselle eläimelle.

3.2 Pelkän tainnutuksen tai 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti tapahtuvan teurastuksen tapauksessa on järjestelmällisesti katkaistava molemmat kaulavaltimot tai suoni, josta kaulavaltimot lähtevät. Sähköstimulaatio saadaan toteuttaa vasta kun eläimen tajuttomuus on varmistettu. Jatkokäsittely tai kaltaus saadaan toteuttaa vasta kun on varmistettu eläimen elonmerkkien puuttuminen.

3.3 Lintuja saa teurastaa automaattisella kaulankatkaisulaitteella vain silloin, kun voidaan varmistaa se, onko automaattinen laite tosiasiaassa katkaissut molemmat verisuonet. Jos kaulankatkaisulaite ei ole toiminut, lintu on teurastettava välittömästi.



LIITE IV

KELPOISUUDEN TODENTAMISEEN LIITTYVIEN VAATIMUSTEN VÄLINEN VASTAAVUUS

(21 artikla)

7 artiklan 2 kohdassa luetellut teurastukseen liittyvät toimet	Kelpoisuuden todentamiseen liittyvät aiheet
Kaikki 7 artiklan 2 kohdan a–g alakohdassa luetellut toimet	Eläinten käyttäytyminen, eläinten kärsimys, tajunnan tila ja tuntemiskyky, eläinten stressi
a) eläinten käsittely ja hoito ennen niiden liikkumisen rajoittamista	Eläinten käsittelyyn ja niiden liikkumisen rajoittamiseen liittyvät käytännön näkökohdat
b) eläinten liikkumisen rajoittaminen tainnuttamista tai lopetusta varten	Mekaanisessa liikkumisen rajoittamisessa käytettävää välineityyppejä koskevien valmistajan ohjeiden tuntemus
c) eläinten tainnuttamisen	Tainnutusmenetelmiin liittyvät käytännön näkökohdat ja käytettävää tainnutuslaitetyyppejä koskevien valmistajan ohjeiden tuntemus Tainnutuksen ja/tai lopetuksen varamenetelmät Tainnutus- ja/tai lopetusvälineiden peruskunnossapito ja puhdistus
d) tainnuttamisen tehokkuuden arviointi	Tainnuttamisen tehokkuuden valvonta Tainnutuksen ja/tai lopetuksen varamenetelmät
e) elävien eläinten ripustaminen tai nostaminen	Eläinten käsittelyyn ja niiden liikkumisen rajoittamiseen liittyvät käytännön näkökohdat Tainnuttamisen tehokkuuden seuranta
f) elävien eläinten verenlasku	Tainnuttamisen tehokkuuden ja elonmerkkien puuttumisen valvonta Tainnutuksen ja/tai lopetuksen varamenetelmät Verenlaskuveitsien asianmukainen käyttö ja kunnossapito
g) teurastaminen 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti	Verenlaskuveitsien asianmukainen käyttö ja kunnossapito Elonmerkkien puuttumisen valvonta
7 artiklan 3 kohdassa luetellut lopetukseen liittyvät toimet	Kelpoisuuden todentamiseen liittyvät aiheet
turkiseläinten lopetus	Eläinten käsittelyyn ja niiden liikkumisen rajoittamiseen liittyvät käytännön näkökohdat Tainnutusmenetelmiin liittyvät käytännön näkökohdat ja tainnutuslaitteita koskevien valmistajan ohjeiden tuntemus Tainnutuksen ja/tai lopetuksen varamenetelmät Tainnuttamisen tehokkuuden valvonta ja kuoleman vahvistaminen Tainnutus- ja/tai lopetusvälineiden peruskunnossapito ja puhdistus